

Atskaite par dalību COPA-COGECA un Eiropas Komisijas darba grupā

Putnu gaļa un olas

15. - 16.oktobris 2013., Brisele

Izskatāmie jautājumi:

1. Jaunākā informācija par:
 - a. situāciju mājputnu gaļas, olu un barības tirgū; prognozētie rezultāti uz 02.10.2013;
 - b. barības tirgu, iekšējo tirgu un eksporta kompensācijām;
2. Jaunie KTO (Kopējās tirdzniecības organizācijas) fondi un atbalsts krīžu gadījumiem.
3. Putnu gaļas un olu patēriņa veicināšana.
4. Mājputnu gaļas tirdzniecības standartu pārskatīšana. Eiropas Komisijas (EK) ievads par laika grafiku, ieviešanu, mērķiem un nākotnes plāniem.
5. Olu tirdzniecības standartu pārskatīšana. EK ievads par laika grafiku, ieviešanu, mērķiem un nākotnes plāniem.
6. Brīvās tirdzniecības līgums starp ASV un ES un starp ES un Taizemi.
7. Jaunākā informācija par izcelsmes vietas marķējumu. EK pētījums un priekšlikums par obligātu izcelsmes norādi marķējumā cūku, mājputnu, aitu un kazu gaļai
8. Jaunākās versijas par kodu un rekomendācijas par trušu un dzīvnieku labturību apstiprināšana.
9. Esošā situācija par rūpnieciskās emisijas direktīvu: par BREF darba projekta 2 variantu.
10. Esošā situācija ar pārstrādāto dzīvnieku proteīnu (PAPs).
11. EK darba grupas nākotne.
12. Jaunākā informācija par ES Dzīvnieku veselības un oficiālās kontroles regulu.
13. Pašreizējā situācija par sarunām starp ES un Taizemi.
14. Dzīvnieku un dējējvistu labturība – jaunākā informācija no EK par Grieķijas un Itālijas gadījumu nonākšanu līdz EK tiesai.
15. Iepazīstināšana ar pētījumu par „iekšējo laboratoriju validācijas metodi”, lai novērstu mājputnu gaļas defektus pirms sasaldēšanas, veicot HADA darbības.

Kopsavilkums un ieteikumi par būtiskākajiem jautājumiem:

Šobrīd olu cenas aug gan čaumalu olām gan olām uz pārstrādi. Ievērojami pieauga cena olu baltuma pulverim. Ražošanas prognoze uz 2014.gadu ir kritums par 0,5 %. Importēto olu skaits ir samazinājies par 52,6 %, bet eksports ir pieaudzis par 7,8 %. Liels eksporta pieaugums uz Krieviju +86% un Arābu emirātiem +378%.

Cenas putnu gaļai ir kritušās, bet peļņa tomēr ir pieaugusi (aprēķinā nav ietvertas citas izmaksas, kā investīcijas u.t.t., bet tikai barības cena). Nokautu putnu skaits 2013. gadā arī ir pieaudzis. Putnu gaļas tirgus eksperti ir sagatavojuši informāciju par situāciju tirgū – 2013.gadā ir novērojams pieaugums par 0,6 %, un prognoze 2014.gadam ir arī pozitīva un vienāda ar 0,7 % pieaugumu. Šobrīd lielāko putnu gaļas importētāju pārdošanas apjomu izmaiņas ir: Brazīlija -13%, Taizeme +47%, Čīle -33%, Ķīna +25%, Argentīna -28%, Izraēla +39, ASV -45%, Urugvaja +203%. Savukārt eksporta izmaiņas ir sekojošas: Dienvidāfrika +20%, Saūda Arābija +12%. Komentāri no dalībnieku puses - olu cena tirgū ir atspoguļota diezgan precīzi, bet putnu gaļas cenas atskaitēs ne vienmēr atbilst patiesībai.

Lai veicinātu putnu gaļas un olu patēriņu ir nepieciešams arī likumdevēju atbalsts, nedrīkst to atstāt tikai ražotāju ziņā. Zinot, ka cilvēku skaits pasaulē pieaug un to, ka drīzumā daudz cilvēku nokļūs vidējas klases turības līmenī, viņiem būs pieprasījums pēc barības ar augstu proteīna saturu, kur putnu gaļa un olas var būt par vienu no galvenajiem produktiem.

Par jaunumiem gaļas marķēšanas jautājumā - pastāv 3 varianti gaļas marķējumam, kas ir:

1. Ražots ES/vai ražots ne ES (EU/non EU)
2. Dalībvalsts nosaukums/trešās valsts nosaukums
3. Vai tā saucama „beef model”, kas atspoguļo gan izaudzēšanas, gan kaušanas, gan arī pārstrādes vietu.

Ir aprēķinātas aptuvenas izmaksas par katru marķēšanas variantu:

- Cūkgaļai: 1.variants – 0 %, 2. variants – 1,5 %, 3. variants – 2,3 %
- Putnu gaļai: 1. variants – 0 %, 2. variants – 0,97 %, 3. variants – 1,3 %
- Aitu gaļai: 1. variants – 0 %, 2. variants – 0,29 %, 3. variants – 0,64 %

Marķēšanas nosacījumi tika papildināti ar sekojošām prasībām:

- Putnu gaļai, lai marķētu izaudzēšanas vietu (izaudzēts ...), tad jābūt audzētai vismaz 1 mēnesi valstī ko nosauks par izaudzēšanas vietu.
- Ja audzēts un nokauts vienā valstī, tad atļaus nosaukt tikai dalībvalsti vai trešo valsti.

Ja dažādas izcelsmes gaļas gabali ir iepakoti vienā iepakojumā, tad nepieciešams nosaukt sarakstu ar dalībvalstīm vai 3 valstīm.

Runājot par EK darba grupas nākotni, EK darba grupas loma ir ļoti svarīga, lai veidotu dialogu starp ražotājiem un EK. Tā arī ir iespēja saņemt informāciju gandrīz no visām ES dalībvalstīm par situāciju nozarē. Cerams, ka šī sadarbība turpināsies arī nākotnē.

Par pārrunām ar Taizemi un ASV, šobrīd situācija ar Taizemi un ASV nav viennozīmīga, ir jāsaprot, ka viņiem nav tie paši standarti kā ES. Viņi izmanto mūsu tirgu, lai realizētu savu pārprodukciju. Tur nav ievērota dzīvnieku labturība, kaušanas nosacījumi. Arī putnu barības sastāvs ir liels jautājums, jo cik ir zināms, Taizemē pielieto, piemēram, kokcidiostātus, kas ir aizliegti ES.

Prasība no ražotājiem EK steidzami kaut ko darīt, lai saglabātu ražošanu Eiropas Savienībā.

Jautājumā par dzīvnieku un dējējvistu labturību, uzskatīts, ka EK ir pārāk maiga pozīcija pret šo noteikumu neievērošanu. Un rodas jautājums, kāpēc citām dalībvalstīm vajadzēja investēt ļoti lielu naudu, lai pārbūvētu savas ražotnes, ja citām valstīm par noteikumu neievērošanu nav nekādu sankciju.

Tika prezentēti zinātniski pētījumi: par ūdens satura noteikšanu gaļā kas ir dzesēta/sasaldēta ar dažādam dzesēšanas metodēm un par izstrādātu svaigas vai atkausētas putnu gaļas neteikšanas metodi, kas ir domāta, lai nepieļautu patērētāja maldināšanu pasniedzot atkausētu putnu gaļu kā svaigu.

Aleksandrs Kovalčuks

Paraksts